

Energetici a dropy na Slovensku

Drop fúzatý je najohrozenejším slovenským vtákom. Na Slovensku existujú len posledné dve lokality, kde sa tieto majestátne stepné vtáky vyskytujú – Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Syslovské polia a Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Lehnice.

Štátna ochrana prírody SR, SOS/BirdLife Slovensko, Ochrana dravcov na Slovensku (RPS), obec Lehnice a Poľovnícke združenie Lehnice pripravili na jeho záchranu projekt Ochrana dropa fúzatého na Slovensku. Európska únia podporuje tento projekt v rámci programu LIFE Nature. Boj o záchranu dropa prebieha spoločnými silami na Slovensku, v Rakúsku a Maďarsku. CHVÚ Lehnice a CHVÚ Syslovské polia sú súčasťou európskej siete chránených území Natura 2000.

Špeciálne odkláňače letu vtákov na 110 kV vodičoch elektrického vedenia v oblasti CHVÚ Lehnice

CHVÚ Syslovské polia sa nachádza v okrese Bratislava V., v katastrálnych územiach mestských častí Jarovce, Rusovce a Čunovo. Výmera územia je 1 772,94 ha. CHVÚ plynule nadväzuje na chránené územia v Rakúsku a Maďarsku, ktoré boli vyhlásené v rámci sústavy Natura 2000 taktiež za účelom ochrany dropa fúzatého. Prevažnú časť územia tvorí intenzívne obhospodarovaná orná pôda predelená vetrolamami a poľnými cestami. Na tomto území ochrancovia zaznamenávajú pravidelný výskyt relatívne vysokého počtu dropa fúzatého (až 200-250 jedincov), a to prevažne

v zimnom období. CHVÚ Syslovské polia je zároveň posledným pravidelným hniezdiskom tohto druhu na Slovensku a zároveň aj posledným pravidelným hniezdiskom sokola červenonohého (*Falco tinnunculus*) u nás.

CHVÚ Lehnice sa nachádza v katastrálnych územiach obcí Bellova Ves, Horná Potôň, Malý Lég, Veľký Lég, Maslovce, Masníkovo, Oldza, Sása, Veľká Paka v Dunajskostredskom okrese. Výmera územia je 2 346,85 ha, nadmorská výška územia je v rozmedzí 119 – 123 m n. m. Prevažná časť územia sa intenzívne využíva na pestovanie poľnohospodárskych plodín. Od roku 2006 je v CHVÚ Lehnice pravidelne pozorovaná sliepka dropa fúzatého. Lokalita sa teda považuje za potenciálne územie návratu tohto druhu do jeho historického areálu. Základným predpokladom opätovného rozšírenia dropa fúzatého je vytvorenie vhodného zloženia biotopov a vytváranie podmienok pre jeho ochranu. Lehnice sú jedným z piatich dôležitých území pre sokola červenonohého (*Falco tinnunculus*) na Slovensku. Sú tiež oddychovým miestom migrujúceho vtáctva a zimoviskom dravcov.

Drop fúzatý

Drop fúzatý alebo staršie drop veľký (*Otis tarda*) je veľký kurovitý vták z čeľade dropovité s dlhým krkom a silným zobákom. Na dlhých nohách mu chýba zadný prst, pričom ostatné prsty má krátke a silné. Samcom vyrastajú po stranách hlavy jednotlivé perá, tzv. fúzy, ktoré môžu byť dlhé až 17 cm a podľa ktorých dostal drop slovenské rodové meno. Svetlosivú hlavu a krk dopĺňa žltohnedý chrbát, krídla a chvost s priečnymi čiernymi pružkami. Spodná časť tela a krídel je biela. Priemerná

hmotnosť kohútov sa pohybuje medzi 6,5 kg až 18 kg. Sliepka dropa je podstatne útlejšia ako samec, má štíhlejší krk, nemá fúzy. Samice sú sfarbené nenápadnejšie a menej kontrastne ako kohúty. V oblastiach západnej a strednej Európy žijú dropy stále, teda nestahujú sa. Ako stepný živočích obýva v strednej Európe polia, kultúrne stepi, rozsiahle pastviny a podobne. Pári sa na jar. V apríli či máji môžeme nájsť plytké priehlbinky v zemi s 2 až 4 olivovozelenými, hnedoškrvnitými vajčkami. Tieto hniezda nezabezpečujú veľkú ochranu pred predátormi, čo je tiež jedna z príčin jeho ohrozenia. Živí sa najmä časťami rastlín, obilninami i dužinatými plodmi, ale nepohrdne ani chrústkami, pavúkmi, chrobákmi i myšami. Na Slovensku žije už len zvyšková populácia dropa fúzatého v izolovaných lokalitách Podunajskej nížiny. Vplyvom rozsiahlych krajinných zmien a chemizácie prostredia dropov neprestajne ubúda.

■ LUCIA MATEJOVIČOVÁ
Ochrana dravcov na Slovensku
MÁRIA NOVÁKOVÁ, MARTIN GIČ
tím environmentu ZSE

Foto: STANISLAV HAVRANČÍK, M. ZUMRÍK

ZSE a drop

Drop fúzatý je kurovitý vták, ktorý sa zdržiava predovšetkým na zemi. Kvôli svojej hmotnosti a veľkému rozpätiu krídel má počas letu obmedzenú manérovaciu schopnosť, čo mu znemožňuje vyhnúť sa elektrickým vedeniam umiestneným v letovej hladine dropov. Zranenia a úhyný dropov po kolíziách s nadzemnými vedeniami vysokého elektrického napätia sú významnými faktormi negatívne

ovplyvňujúcimi miestne málo početné populácie. Západoslovenská energetika priniesla svoj diel do projektu záchranu dropa fúzatého tím, že osadila špeciálne odkláňače letu vtákov na 110 kV vodiče elektrického vedenia v oblasti CHVÚ Lehnice. Takéto „zviditeľnenie“ elektrického vedenia umožňuje vtákom včas zareagovať a vyhnúť sa tak nebezpečnej kolízii s elektrickým vedením. Hoci sú odkláňače zatiaľ iba na šesťkilometrovom úseku, finančné náklady na ich osadenie sa vyšplhali do výšky 1.4 milióna Sk.

Člen skupiny
e-on

Najlacnejšia energia je tá, ktorú ušetríte.